

Gothus, Gog och Magog

I sin uppsats *Goternas utvandring från Norden*¹ har Curt Weibull velat visa, att det var en lärd konstruktion, när Jordanes förlade goternas urhem till det nordliga Scandia. Bakom denna skulle bl.a. ligga en identifiering av den Gog, som enligt Hesekiel i kap. 38 och 39 kom från ett land i norr, som Gothus. Till stöd för detta anför Weibull Ambrosius' ord i skriften *De fide: Gog iste Gothus est*. Ambrosius faller detta yttrande i ett sammanhang, där han ur Hesekiel försöker utläsa antydningar om aktuella händelser – goternas härjningar.² Goternas härkomst skulle alltså med bibelns hjälp ha förlagts till ett land i norr. Weibulls åsikt, att bl.a. detta ligger till grund för Jordanes' berättelse, skulle styrkas om man i Jordanes' egen text kunde finna ett belägg för att denne känt till denna identifiering. Weibull har ej anfört något. Frågan är dock om man inte skulle kunna göra det.

I *Getica* IV, 29 skriver nämligen Jordanes följande: »Ioseppus quoque annalium relator verissimus dum ubique veritatis conservet regulam et origines causarum e principio revolvat. haec vero quae diximus de gente Gothorum principia cur omiserit, ignoramus: sed tantu Magog eorum stirpe commemorans, Scythas eos et natione et vocabulo asserit appellatos.»

Jordanes syftar på ett ställe hos den judiske historieskrivaren Josefus, där denne berättar om Jafets söner, däribland Magog, och var dessa bosatt sig. Om Magog säger Josefus endast, att han blev anfader för de efter honom uppkallade magogerna, vilka av grekerna kallades skyter.³ Jordanes har alltså utan vidare menat, att Josefus-

¹ Scandia, XXIII, 1955-57, s. 161 ff.

² Ibid., s. 166 ff.

³ AJ, I, 123 Μαγώγης δὲ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ Μαγώγας ὀνομασθέντας ἕκιστε, Σκύθας δ' ὑπ' αὐτῶν προσαγορευομένους.

texten syftade på goterna.⁴ Eftersom ju enligt Hesekiel 38,2 Gog var från Magogs land,⁵ finner man alltså i Jordanes egen text stöd för att han känt till identifieringen Gog-Gothus. Med detta textställe skulle således Weibulls bevisföring kunna stärkas.

Hans Andersson

⁴ Jordanes sätter ju f.ö. genomgående likhetstecken mellan goter och skyter, särskilt geterna.

⁵ Ez. 38,2 Fili hominis, pone faciem tuam contra Gog, terram Magog, Principem capitis Mosoch et Thubal, et vaticinare de eo. 3. Et dices ad eum: ...